

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

17 oktober 2007

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst houdende oprichting van
het International Plant Genetic Resources Institute, opgemaakt in Rome op 9 oktober 1991**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE TOELICHTING

In 1974 richtten de leden van de 'Consultative Group on International Agricultural Research' (Consultatieve Groep inzake Internationaal Landbouwonderzoek, CGIAR) de 'International Board on Plant Genetic Resources' (Internationale Raad voor Plantgenetische Rijkdommen, IBPGR) op als een internationaal orgaan dat functioneert onder de auspiciën van de CGIAR in het kader van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO).

Binnen de FAO werd een depositofonds opgericht om de IBPGR te financieren. Daartoe werd een overeenkomst ondertekend door de vertegenwoordigers van de Bondsrepubliek Duitsland, het Koninkrijk Nederland, het Koninkrijk Zweden en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland.

Op 21 september 1990 ondertekenden het IBPGR en de FAO een memorandum van overeenstemming inzake de samenwerking op het vlak van programma's waarin hun rol en verantwoordelijkheden en de specifieke samenwerkingsgebieden betreffende plantgenetische rijkdommen vastgelegd werden.

Op 9 oktober 1991 werd in Rome besloten tot de oprichting van een 'International Plant Genetic Resources Institute' (IPGRI). Het IPGRI werkt als een onafhankelijk internationaal instituut met een overeenkomstige en passende beheersstructuur, juridische rechtspersoonlijkheid en aangepaste internationale status, autoriteit en privileges en immuniteiten en andere voorwaarden noodzakelijk om effectief te kunnen werken om de beoogde doelstellingen te kunnen bereiken.

Het IPGRI heeft als opdracht alle taken en functies te vervullen van de IBPGR die het als partij bij het memorandum van overeenstemming van op 21 september 1990, opvolgt.

Het IPGRI beoogt de bevordering, de aanmoediging, de ondersteuning van en de deelname aan activiteiten die de verbetering nastreven van het behoud en het duurzaam gebruik op wereldschaal van plantgenetische rijkdommen binnen en buiten het CGIAR-systeem, met bijzondere aandacht voor de noden van de ontwikkelingslanden.

Meer specifiek wil het IPGRI:

- a) landen, en met name ontwikkelingslanden, helpen om hun noden inzake het behoud van plantgenetische rijkdommen te evalueren en in te vullen en de band tussen het behoud en het duurzaam gebruik van deze rijkdommen te versterken;
- b) de internationale wetenschappelijke en technische samenwerking inzake het behoud en het duurzaam gebruik van plantgenetische rijkdommen versterken en verbeteren;
- c) met betrekking tot het behoud van plantgenetische rijkdommen betere strategieën en technieken ontwikkelen en bevorderen;
- d) een internationale informatiedienst over plantgenetische rijkdommen oprichten.

Bij het nastreven van die doelstellingen neemt het IPGRI volgende beginselen in acht:

- a) het behoud van plantgenetische rijkdommen is geen doel op zich maar een noodzakelijke stap op weg naar duurzame verbetering van het menselijk lot en de bescherming van het milieu. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de noden van de armen, voornamelijk in ontwikkelingslanden, zonder daarbij uit het oog te verliezen dat de autochtone gemeenschappen en de vrouw als hoeder en gebruiker van genetische rijkdommen terzake, een sleutelrol vervullen;
- b) het IPGRI werkt op lokaal, nationaal, regionaal en internationaal niveau samen met partners uit alle sectoren van de maatschappij. Het IPGRI maakt integrerend deel uit van de wereldwijde inzet. Het heeft tot doel het werk van de andere actoren te versterken en te vergemakkelijken aan de hand van vakkundig onderzoek, uitwisseling van informatie en het doorgeven van zijn wetenschappelijke en technische kennis;
- c) het IPGRI erkent de soevereine rechten van de landen over de genetische rijkdommen, maar streeft ernaar dat meer genetische rijkdommen beschikbaar en toegankelijk gesteld worden in overeenstemming met het bepaalde in de internationale akkoorden en verdragen als het Biodiversiteitsverdrag. Ook ziet het toe op de billijke verdeling van de voordelen die voortvloeien uit het gebruik van deze rijkdommen en de kennis en de toepassingen die ermee verband houden;

- d) het behoud en het duurzaam gebruik van genetische rijkdommen vereisen meerdere invalshoeken en voldoende flexibiliteit om zich aan te passen aan de wijzigingen op het vlak van de prioritaire nationale behoeften en aan de veranderende omstandigheden op menselijk, politiek, technisch en milieugebied.

Het IPGRI is de grootste non-profitorganisatie ter wereld op het vlak van onderzoek en opleiding in de landbouw. Het IPGRI houdt zich bezig met de studie en de bevordering van biodiversiteit in de landbouw. Zijn strategisch principe is 'diversiteit voor ontwikkeling'.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING VAN DE OVEREENKOMST

Artikel 1 stelt dat het IPGRI opgericht wordt als een integrerend deel van het CGIAR-systeem en dat het moet functioneren overeenkomstig zijn statuten, die deel uitmaken van de overeenkomst en in bijlage opgenomen zijn.

Artikel 2 bepaalt dat een staat of een internationale organisatie uitdrukking geeft aan de instemming zich te binden door het sluiten van de overeenkomst via schriftelijke kennisgeving. Die instemming houdt geenszins de verplichting in het IPGRI met andere middelen dan vrijwillige bijdragen financieel te steunen. Ze behelst evenmin een individuele of collectieve aansprakelijkheid ten aanzien van schulden, verbintenissen of verplichtingen die door het IPGRI aangegaan zijn. Het ministerie van Buitenlandse Zaken van Italië is de depositaris. De overeenkomst stond open voor ondertekening van 1 juni 1991 tot 31 mei 1993.

Artikel 3 geeft aan dat na 31 mei 1993 staten of internationale organisaties konden toetreden onder voorbehoud van de goedkeuring bij eenvoudige meerderheid door de raad van bestuur van het IPGRI. De toetredingsakte van internationale organisaties moet een verklaring bevatten waaruit blijkt dat de organisatie bevoegd is om verdragen te sluiten.

Volgens artikel 4 worden geschillen die niet in der minne kunnen geregeld worden, voorgelegd aan een scheidsrecht dat uit drie leden bestaat. Elke partij stelt één scheidsrechter aan. Die scheidsrechters stellen in gemeenschappelijk overleg een derde scheidsrechter aan en benoemen hem/haar tot voorzitter. Als een partij binnen twee maanden geen scheidsrechter

aangeduid heeft, kan de andere partij de voorzitter van het Internationaal Gerechtshof vragen om die benoeming te doen. Dat is ook het geval als de scheidsrechters het niet eens worden over de keuze van de derde scheidsrechter. Als het voorzitterschap vacant is of de voorzitter zijn functie niet kan uitoefenen of onderdaan is van één van de partijen, kan de ondervoorzitter of de rechter met de meeste dienstjaren de benoemingen doen. De rechtbank legt haar eigen procedure vast. Ze doet uitspraak met meerderheid van stemmen en haar uitspraak is definitief en bindend voor de partijen.

Artikel 5 stelt dat de overeenkomst en het statuut in werking treden zodra drie staten schriftelijk verklaard hebben dat aan de procedures overeenkomstig hun nationale wetgeving voldaan is. Daarna treden ze in werking de eerste dag van de maand die volgt op de datum van ontvangst van de kennisgeving.

Artikel 6 bepaalt dat de overeenkomst schriftelijk kan opgezegd worden. De opzegging gaat in drie maanden na de datum van ontvangst van de akte.

Volgens artikel 7 is enkel de Engelse tekst van de overeenkomst en het statuut rechtsgeldig.

Het statuut is als bijlage bij de overeenkomst gevoegd.

Artikel 1 regelt de rechtspositie. Het IPGRI is een autonome organisatie zonder winstoogmerk met een internationale rechtspositie. Het beheer, de werving en de activiteiten zijn apolitek. Het IPGRI is opgericht voor wetenschappelijke en educatieve doeleinden. Het heeft internationale rechtspersoonlijkheid en heeft de rechtsbekwaamheid die vereist is voor de uitoefening van zijn functies en de verwezenlijking van zijn doelstellingen.

Artikel 2 bepaalt dat de raad van bestuur, na raadpleging van de CGIAR, kiest in welk land het hoofdkantoor gevestigd wordt.

Artikel 3 geeft de doelstellingen aan. Het IPGRI beoogt de bevordering, de aanmoediging en de ondersteuning van en de deelname aan activiteiten die de verbetering van het behoud en het duurzaam gebruik van plantgenetische rijkdommen nastreven, met inachtneming van de noden van de ontwikkelingslanden. Het IPGRI heeft vier specifieke doelstellingen, namelijk landen helpen om hun noden te evalueren en in te vullen, de internationale wetenschappelijke

en technische samenwerking versterken en verbeteren, betere strategieën ontwikkelen en bevorderen en een internationale informatiedienst over plantgenetische rijkdommen oprichten. Daarnaast levert het IPGRI een bijdrage tot de ruimer opgevatte doelstellingen van de CGIAR.

Volgens artikel 4 leidt het IPGRI zijn programma's overeenkomstig de in artikel 3 vermelde doelstellingen en met inachtneming van volgende beginselen:

- het behoud van plantgenetische rijkdommen is geen doel op zich maar een noodzakelijke stap op weg naar duurzame verbetering van het menselijk lot en de bescherming van het milieu;
- het behoud en het oordeelkundig gebruik van genetische rijkdommen vereisen de inzet van een groot aantal mensen. Het IPGRI werkt samen met partners uit alle geledingen van de maatschappij;
- het IPGRI erkent de soevereine rechten van de landen over de genetische rijkdommen maar het streeft ernaar dat meer genetische rijkdommen beschikbaar en toegankelijk gesteld worden;
- het behoud en het duurzaam gebruik van genetische rijkdommen vereisen meerdere invalshoeken en voldoende flexibiliteit om zich aan te passen aan de wijzigingen op het vlak van de prioritaire nationale behoeften en aan de veranderende omstandigheden.

Artikel 5 geeft de activiteiten van het IPGRI aan:

- het uitwerken van een onderzoeksprogramma dat afgestemd is op de instandhouding en de uitbouw van de wetenschappelijke en technologische basis en van de expertise die vereist is om de wetenschap inzake het behoud en het duurzaam gebruik van plantgenetische rijkdommen te stimuleren;
- het tot stand brengen van het begrip netwerken van genetische rijkdommen van gewassen teneinde alle activiteiten met betrekking tot de genetische rijkdommen van de genenbank van een bepaald gewas te coördineren, een nauwe samenwerking te bewerkstelligen tussen alle actoren die deel uitmaken van het netwerk en de verantwoordelijkheden inzake de instandhouding, de studie en het gebruik van een genenbank te verdelen;

- het verzorgen of regelen van de hulp aan nationale programma's met betrekking tot plantgenetische rijkdommen;
- het fungeren als katalysator en coördinator;
- de samenwerking met de FAO en andere internationale instellingen om een efficiënt programma tot stand te brengen dat wereldwijd toeziet op de stand van zaken op het vlak van plantgenetische rijkdommen;
- het verlenen van hulp en advies aan instellingen die actief zijn op het vlak van plantgenetische rijkdommen en aanverwante materies;
- het ondernemen van activiteiten die door de raad van bestuur nodig of nuttig geacht worden.

Artikel 6 stelt dat het IPGRI beschikt over de bevoegdheid om:

- octrooien, vergunningen, rechten, concessies of soortgelijke rechten en financiële of andere bijstand te verkrijgen, te verwerven of op een andere wettelijke manier in ontvangst te nemen;
- bijdragen bestaande uit private of gemengde roerende of onroerende goederen, met inbegrip van gelden en waardevolle bezittingen of artikelen, te verkrijgen, te verwerven of in ontvangst te nemen;
- verdragen en contracten te sluiten;
- personeel aan te werven;
- een gerechtelijke vervolging in te stellen en de verdediging te voeren;
- alle daden te stellen en opdrachten te vervullen die noodzakelijk, opportuun, passend of geschikt geacht worden met het oog op het voortzetten en het tot stand brengen van voornoemde doelstellingen en activiteiten.

De inkomsten mogen niet uitgekeerd of verdeeld worden onder de leden, bestuurders, ambtenaren of andere privépersonen. Het IPGRI mag wel een redelijke vergoeding betalen voor verleende diensten en geld storten of uitkeren met het oog op zijn doelstellingen.

Artikel 7 stelt dat het IPGRI een raad van bestuur en een directeur-generaal heeft.

Artikel 8 geeft de samenstelling van de raad van bestuur aan.

De taken en bevoegdheden van de raad van bestuur staan in artikel 9.

Artikel 10 regelt de stemming in de raad van bestuur.

Artikel 11 gaat over het reglement van de raad van bestuur.

Artikel 12 stelt dat de stemgerechtigde leden van de raad van bestuur met een tweederde meerderheid kunnen beslissen over de benoeming van de directeur-generaal, zijn ambtstermijn en de voorwaarden betreffende de ontheffing uit zijn ambt.

Artikel 13 geeft de taken en bevoegdheden van de directeur-generaal aan.

Artikel 14 regelt de indienstneming, de lonen en de arbeidsvoorwaarden van het personeel.

Artikel 15 stelt dat het IPGRI gefinancierd wordt door de leden van de CGIAR. De financiële verrichtingen zijn onderworpen aan regels die goedgekeurd worden door de raad van bestuur, overeenkomstig de beginselen van de CGIAR. Het IPGRI mag ook bijdragen ontvangen uit andere bronnen voor de financiering van verrichtingen die niet door het basisbudget gedekt worden. De begroting wordt jaarlijks ter goedkeuring voorgelegd aan de raad van bestuur en ter bekrachtiging aan de CGIAR. De verrichtingen van het IPGRI worden jaarlijks aan een uitvoerige audit onderworpen.

Artikel 16 geeft de verhouding tussen het IPGRI en de CGIAR aan.

Artikel 17 gaat over de betrekkingen met andere organisaties.

Artikel 18 stelt dat het IPGRI met het gastland overeenkomsten sluit die het instituut, zijn personeel en zijn officiële bezoekers dezelfde rechten, voorrechten en immuniteiten waarborgt als die waarvan andere internationale organisaties genieten. Die rechten, voorrechten en immuniteiten worden nader toegeëld in het zetelakkoord met het gastland.

Artikel 19 bepaalt dat het statuut kan gewijzigd worden door de raad van bestuur met een tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Artikel 20 stelt dat, onder voorbehoud van de goedkeuring door de CGIAR, het IPGRI kan ontbonden worden als een meerderheid van drievierde van de raad van bestuur daartoe besluit. In geval van ontbinding worden de activa overgedragen aan de landen of instellingen in die landen die soortgelijke doeleinden nastreven.

III. PROCEDUREVERLOOP

1. Gemengd karakter

In zijn vergadering d.d. 8 juli 2003 legde de Werkgroep 'Gemengde Verdragen' (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengd karakter (federaal/gewesten) vast. De ICBB heeft op 25 november 2003 die beslissing bekrachtigd.

De bevoegdheden van de gewesten liggen in de beleidsdomeinen landbouw en wetenschap en innovatie waarbij ook rekening gehouden wordt met leefmilieuaspecten.

Tijdens haar vergadering d.d. 8 september 2006 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan de overeenkomst en de bijhorende memorie van toelichting en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor het landbouwbeleid en de zeevisserij, het advies in te winnen van de Raad van State.

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

De SERV bracht op 18 november 2004 zijn advies uit. Het dagelijks bestuur van de SERV gaat akkoord met de voorgelegde teksten. Het advies werd op 8 december 2004 bekrachtigd door de raad.

3. Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad)

In zijn advies d.d. 18 november 2004 wijst de Minaraad op het belang van het in stand houden van genetische bronnen als middel om de diversiteit in genetische bronnen te behouden en te versterken. De raad gaat dan ook akkoord met het ontwerp van decreet.

Volgens de Minaraad zijn de belangrijkste doelstellingen met betrekking tot het beleid inzake genetische bronnen, het in stand houden van de diversiteit aan genetische bronnen, de open toegang tot genetische bronnen, het bevorderen van het duurzaam gebruik van genetische bronnen en het streven naar een eerlijke en billijke verdeling van de baten van de genetische bronnen. De Minaraad wijst ook op het verdrag inzake plantgenetische hulpbronnen voor voeding en landbouw en vraagt dat dit verdrag zo spoedig mogelijk zou bekrachtigd worden.

4. Advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB)

De VRWB bracht op 24 maart 2005 een positief advies uit. De VRWB wijst op de belangrijke internationale wetenschappelijke samenwerking op hoog niveau en toont zich een groot voorstander van internationale uitwisseling van onderzoekers.

5. Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht op 25 juni 2007 zijn advies uit. De Raad van State maakte volgende opmerkingen:

- verwijzing naar de ‘bijlage’ kan worden weggelaten zowel uit het opschrift als uit artikel 2 van het voorontwerp van decreet;
- verwijzing naar het correcte opschrift van de overeenkomst, zijnde “overeenkomst houdende oprichting van het International Plant Genetic Resources Institute” in plaats van “overeenkomst houdende oprichting van het Plant Genetic Resources Institute”;

- de Engelse tekst van de overeenkomst dient te worden bijgevoegd als bijlage bij het ontwerp dat bij het Vlaams Parlement wordt ingediend daar dit overeenkomstig artikel 7 de enige authentieke tekst is;
- omdat artikel 19 van de bijlage van de overeenkomst voorziet in de mogelijkheid van wijzigingen van het statuut met een gekwalificeerde meerderheid van de leden van de raad van bestuur van het IPGRI, kan het Vlaamse Gewest gebonden zijn door een dergelijke wijziging zonder dat het Vlaams Parlement hiermee zijn instemming heeft betuigd. Dit komt er op neer dat het Vlaams Parlement wordt gevraagd zijn instemming te betuigen met de eventuele latere wijzigingen van de bijlage bij de overeenkomst. Dat is mogelijk en verenigbaar met artikel 167, §3, van de Grondwet indien het Vlaams Parlement weet en vermeldt binnen welke grenzen deze instemming wordt verleend. Bijgevolg dient het ontwerp van decreet te worden aangevuld met een bepaling die luidt “de wijzigingen van de bijlage bij de overeenkomst die met toepassing van artikel 19 van die bijlage aangenomen worden, zullen volkomen gevolg hebben”.

Met de opmerkingen van de Raad van State werd rekening gehouden.

6. Internationale stand van zaken

De overeenkomst houdende oprichting van het IPGRI werd opgemaakt in Rome op 9 oktober 1991 en door België ondertekend op 9 oktober 1992.

49 landen hebben de overeenkomst ondertekend, namelijk de lidstaten van de Europese Unie (EU) België, Cyprus, Denemarken, Griekenland, Hon-

garije, Italië, Polen, Portugal, Slowakije en Tsjechië en verder Algerije, Australië, Benin, Bolivia, Brazilië, Burkina Faso, Chili, China, Congo, Costa Rica, Ecuador, Egypte, Guinee, India, Indonesië, Iran, Israël, Ivoorkust, Jordanië, Kameroen, Kenia, Maleisië, Mali, Marokko, Mauritanië, Noorwegen, Oekraïne, Pakistan, Panama, Peru, Roemenië, Rusland, Senegal, Soedan, Syrië, Tunesië, Turkije, Uganda en Zwitserland.

*De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Institutionele Hervormingen,
Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid,*

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Fientje MOERMAN

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

*De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Energie, Leefmilieu en Natuur,*

Hilde CREVITS

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met
de overeenkomst houdende oprichting van
het Plant Genetic Resources Institute en de bijlage,
opgemaakt in Rome op 9 oktober 1991

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, en de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De Overeenkomst houdende oprichting van het Plant Genetic Resources Institute en de bijlage, opgemaakt in Rome op 9 oktober 1991, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen,
Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid,*

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur,

Kris PEETERS

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst houdende oprichting van het International Plant Genetic Resources Institute opgemaakt in Rome op 9 oktober 1991

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme en de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst houdende oprichting van het International Plant Genetic Resources Institute, opgemaakt in Rome op 9 oktober 1991, zal volkomen gevolg hebben.

Artikel 3

De wijzigingen van de bijlage bij de overeenkomst die met toepassing van artikel 19 van die bijlage aangenomen worden, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel, 19 juli 2007.

*De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Institutionele Hervormingen,
Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid,*

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen,
Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Fientje MOERMAN

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

*De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Energie, Leefmilieu en Natuur,*

Hilde CREVITS
